ГОДИНА XIX. НА ЦЕТИЊУ, У СУБОТУ, 23 ЈУНА 1890. БРОЈ 26.

Излази суботом.
Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ с БОСНОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ на годину 6 ф., на пола 3 ф., на четврт године 1 ф. и 50 новчића.
За све остале земље у ЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на годину 20 франака, на пола године 10 франака, на четврт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се у плаћеним писмима непосредно администрацији „Гласа Црногорца на Цетиње, а може се и картом упутницом на пошту у Котор. Дописи шаљу се уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од реда 5 новчића. За веће и на дуже вријеме мање.

Ријешење Бојанског питања.

Пошто су све званичне формалности испуњене и пошто су потребити официјални документи прибрани, које у скупа сачињавају погодбу, између Црногорске и Турске владе, о регулисању вода у Скадарској области, чинимо овдје извод из званичних докумената, ради обавјештења свих оних у држави и у иностранству, кога ово питање из ближе интересира:

Између високе владе Отоманске и изасланика Црногорског у Цариграду најприје је учињена погодба о основним начелима овога предузећа, која је поднесена многим комисијама техничким и војним на проучавање, и које су облигаторно имале дати своје мнијење, у свима гранама његовим. Пошто је питање прошло све инстанције, које свако рјешење Портино законитим чини, поднесено је Министарском савјету. Министарски савјет својим рјешењем од 8 Маја усвојио је питање и поднио на високу санкцију Његову Величанству Султану, који је изволио својим највишим одобрењем (праде) од 10 Маја питање потврдити, и дати му извршну силу.

Обим овог и рјешење питања састоји се у овим тачкама:

1-во Са извора Бојане из Скадарског језера имају се уклонити риболови, па онда приступити дубљењу дна Бојане на самоме извору. Затим има се учинити ново корито Бојани просијеком серпантиле код Обода.

Ријека Дрин, што при самом извору Бојане из језера утиче у Бојану, има се сасвијем пребачити у старо корито пут Љеша, те му се, осим других великих радова, има прокопати ново корито од 20 километара, да се тијем обезбједе поља у Љешу од поплава. Рјечица Кир, која утиче у Дрин, а која Скадру чини велике штете због своје бујности, има се обратити да утиче у језеро.

2-го Израда Бојане, Дрина и Кира, ријешено је да се повјери једном предузимачком друштву, да све уреди и изврши према техничким захтјевима од стране обије владе, а који ће бити у појединостима означени у уговору влада с предузимачким друштвом.

3-ће Према техничкој студији трију комисија што је Отоманско Министарство Грађевина повремено изашиљало, да ово питање проучавају, нашло се да ће носа регулисања ових трију ријека стати 158.000 лира турских, или 3.634000 франака. Уговорено је да цио посао не може превазићи горњу суму трошка.

4-то Сума трошка, која се има уложити за регулисање вода у Скадарској области, подијелиће се између Црне Горе и Турске, саразмјерно земљи, која ће бити овим радом осушена.

5-то Царско Отоманска Влада вољна је исплатити предузимачком друштву свој дио улога са интересом, чим се посао изврши, а осушену земљу задржаће за себе, да она с њом располаже. — Црна Гора је слободна нагодити се с друштвом, независно од Турске погодбе, на који начин ће свој дио улога друштву мирити.

6-то Накнаду сопственицима риболова, Царско Отоманска Влада примила је да сама исплати. Црна Гора од овога издатка са свим је слободна.

7-мо Обје Владе сагласиле су се, да изашиљу по једног или више својих инжинира да надзиравају рад предузимачког друштва, од почетка до свршетка.

8-мо За вријеме, радње ријешено је, да се има препоручити друштву, да узима раднике само мјештане, из узрока што није безбједност у Арбанији нашим радницима довољно осигурана.

Овим се позивају капиталисте, да саставе предузимачко друштво и да се пријаве у Царско Отоманско Министарство Грађевине у Цариграду, ђе се налазе сви планови и ђе ће се упознати са свим техничким појединостима и условима, под којијема има се извршити регулисање вода у области Скадарској. Црна Гора има свога преставитеља у Цариграду, који ће у име њено водити преговоре с друштвом у питањима, која се Црне Горе тичу.

Цетиње, 20 јуна 1890.

Преставништво Велике Британије саопштило је нашем Министарству Иностраних Дјела сљедећу нотификацију Малтеске владе:

Бр. 94.

Владина нотификација.

Његова Преузвишеност Гувернер, послије санитетског савјета, благоизволио је наредити, бродови долазећи из ма које луке јужне Јевропе од рта св. Виценца према истоку, као и из Турске, из Азије и сјеверне Африке, из источног Танђера, да подлегну строгој љекарској инспекцији.

Путницима, који долазе из горе поменутијех лука биће забрањено искрцавање на Малту док не поднесу довољно доказа, да нијесу били у краљевини шпањској у течају мјесеца непосредно престојећег датуму њихова укрцавања.

У Малту неће бити слободно искрцавање бијелог рубља ни алина с бродова, који долазе из гореномену тијех лука, него само послѣ дизинфекције у лазарету.

Валета, 27. Јуна 1890.

По наредби
Стрикланд.
главни секретар владин.

Notificazione di Governo

Sua Eccellenza il Governatore, avendo consultato la Giunta di Sanità, si è compiaciuto di ordinare che i bastimenti provenienti da qualunque Porto nell'Europa meridionale dal Capo S. Vincenzo verso Levante, in Turchia, nell'Asia e nell'Africa settentrionale a Levante di Tangeri siano assoggettati ad una rigorosa Visita Medica.

Non sarà permesso a passeggieri provenienti dai Porti summenzionati di sbarcare in Malta a meno che non producano una prova soddisfacente che dichiari di non essere eglino stati nel Regno di Spagna durante il mese immediatamente precedente la data del loro imbarco.

Non sarà permesso il disbarco in Malta di biancheria sudicia e di vestiario da bastimenti provenienti dai Porti suddetti, se non dopo disinfezione nel Lazzaretto.

Palazzo, Valletta, 21 Giugno, 1890.

Per comando,
G. Strickland.
Principale Segretario di Governo.

ТЕЛЕГРАМИ „Гл. ЦРНОГОРЦА".

БЕЧ, 17 јуна. — При трећем читању одобрио је рајхстаг војни приједлог о стајаћој војсци упутио прорачунском одбору трећи приједлог за накнадни зајам од 73 милиона и одобрио при другом читању накнадни зајам за повишење плате Царских чиновника.

СРИЈЕДАЦ, 17 јуна. — Јутрос у 10 часова Панићу стријељане. Тијело предадоше удовици му да га укопа.

ХЕЛСИНГЕР, 17 јуна. — Њемачка сквадра са Царем Вилхелмом допловила је. Дочекали је Краљ и Краљевић. Цар и Краљ пошли жељезницом у Фреденсберг.

БЕЧ, 17 јуна. — Није истина што вели „Pesti Naplo", да ће надвојвода Карло Лудвик поћи са њемачким Царем у Петроград.

БЕЧ, 18 Јуна. — Кнез бугарски пошао у Карлове Вари.

БИОГРАД 18. јуна. — Не потврђује се вијест, да ће министар Таушановић поћи у Пешту званичним послом. Поговара се, да ће б. к. Милан именовати отпуштеног ректора Николајевића за гувернера своме сину.

ПЕТРОГРАД, 18 јуна. — Цар и царица и велики кнежеви Ђорђије и Михаило са великом кнегињом Ксенијом пођоше у Финланд.

ФРЕДЕНСБЕРГ, 18 јуна. — Пригала-обједу Краљ дански наздравио је Цару и Царици, музика одсвира химну њемачку, коју су сви стојећи саслушали. Цар је одговорио, како је доиста срећан што може поздравити данска величанства, те им пажија у здравље.

СРИЈЕДАЦ, 18 јуна. — При стријељању Панице, заповједник држао бесједу пред војском у којој каза како се владао Паница, и колика је опасност била за отаџбину да је успјела завјера, па заврши да ће тако обрити сваки издајица отаџбине.

БУДИМПЕШТА, 20. јуна. — Званично се саопштава, да је савјет Министарски принуђен био овластити министра војног, да откаже уговор друштву угарском за фабрикацију пушака, јер фабрика није у стању да изради онолики број пушака и оне каквоће, као што је уговорено, а не може се оставити војска угарска да остане без пушака до неодређеног рока.

ПАРИЗ, 20, јуна. — Полузваничном потом оповрргава се да је влада руска настојала око владе француске, е да би она спријечила стријељање Панице. Једном депешом из Епинала потврђује се, да су четири становника из Колроа били на 150 метара на њемачком земљишту, па су на њих пуцали жандарми, и једног ранили, ма лако.

КРИСТИЈАНИЈА, 20, јуна. — Цар Вилхелм стигао амо. Краљ и Краљица дочекали га топло.

БЕРЛИН, 21 јуна. — Рајхстаг је одгођен.

БИОГРАД, 21 јуна. — Српски конзуо у Приштини, Мариновић, убијен је синоћ мучки из пушке, на сред приштинског пазара. Убилац је умакао. Мисли се да је политичка освета(!). Наређено је српском консулу у Скопљу, да одмах пође у Приштину — Српском посланику у Цариграду наређено је, да иште строги суд и пуно задовољење.

БЕЧ, 22 јуна — „Преса" јавља, да ће Калија од неђеље поћи у Босну и Херцеговину ради надгледа.

БУДАПЕШТА, 22 јуна. — Министар трговине забранио је увоз и провоз крпа и одпадака из Мале Азије и Шпаније (због колере).

БИОГРАД, 22. јуна. — Agence de Belgrade јавља: Гласови страних новина, да је влада предложила намјесништву неке мјере против б. Краља Милана, неосновани су. Намјесници, влада и свештенство честитали су јучер Краљу Александру обљетницу миропомазања.

МАДРИД, 22 јуна. — Министарска криза. Влада је подијела оставку владарци, која је примила, те ће вијећати са главним политичким људима. Кортеси су обустављени. По прилици саставиће владу Кановос.

ПАРИЗ, 22 јуна. — Сенат је одобрио закон, да се од увоза кукуруза наплаћује по 3 франка.

Србија је, од првијех дана овога мјесеца, на веће муке.

Од како је, у делегацијама, гроф Калнокија учинио замку, грмнувши на новинаре у Србији, мађарска влада не престаје ударати по глави, не само владу, но и државу српску, и сав народ у Србији. Мађарска влада затворила је своју границу увозу свиња из Србије, под изговором да су те свиње боле не те могу донијети помор међу мађарске прасце. Једанак је почела врћати са своје границе товаре српске пшенице, под изговором да је та пшеница из Румуњске.

Правда се српска влада, да у свој Србији нема никакве болести на свињама; показује аустро-угарском консулу жељезничка кола, враћена са мађарске границе, што су у њима болесне свиње, а кола нијесу ни отворана, но је на вратима недирнут оловни затвор српски. Куне се влада биоградска, и нуди сваку свједоџбу, да је она пшеница родила у Србији, да у Србији и нема румуњске пшенице.

Узалуд! Од почетка забране, ни једно прасе, ни једно зрно жита није пуштено преко мађарске границе. А како се оно, што је одређено за извоз, не може у Србији потрошити, све ће се то оштетити, а народ који се бавио том зарадом, то ће рећи велика вишина народа у Србији, осиромашити. У најбоље куће удариће немаштина. Све ће стати, све ће се узети, па, на послѣдак, и сама државна управа мора малаксати, ако влада не нађе брзо лијека тој невидовној биједи.

Па зашто све то, и нашто све то?

Далеко бисмо пошли кад бисмо крепули да испитамо прве узроке те задјевице, којој се заметак налази још у

вријеме прије прогласа Краљевине, у доба најкриснијег пријатељства између Цесаревине и Краља Милана и његове владе. Но ми не можемо тако далеко захватати. О томе би се могле читаве књиге писати. То ће бити посао историје, задатак нашег натрашка.

Обазримо се само на лањски велики догађај у државном животу Србије: на оставку Краља Милана. О влади Књаза, потоњега Краља Милана Обреновића, обилатој свакојаким невидовним догађајима. може се свакојако судити. Но ко добро промисли, мучно ће се посумњати, да је његово задње владалачко дјело, којим је прегорио власт и круну, његова свечана оставка 21 фебруара 1889-е године, подобна да застре многе гријехе његова краљевања пријевјесом заборава и праштања. То бјеше дјело племенито и патриотско у некој мјери. То бјеше дјело мудро, дубоко промишљено, те је зајемчило круну Србије његову нејаку сину, садашњем Краљу Александру I.

Људи, којима је допала влада иза Краља Милана, прегли су да користе држави свршеним чином. Прегли су да скину народу с рамена много тешко бреме, натоварено са стране за владе бившега Краља, бреме под којим су се ломили многи министри, док није на послједак под њим сустао и сам Краљ.

Нова влада је прекинула уговор са страним друштвом за српске желјезнице, и уговоре са бечком англобанком о монополу дувана и о набавци соли. Прво је друшто било француско, друго је аустријско.

Већ по томе се види, да српска влада није то чинила зато да задијева ћесарску владу, као што јој то непрестано пребацују бечке и пештанске новине. Јер иначе не би задијевала прво и прво француско друштво, за које се тако топло, но узалуд, заузела француска влада, та велика пријатељица Русије.

Но финанцијски кругови бечки нијесу могли прегорјети губитка српскога трговишта, особито велику добит од набавке соли. Навијек су мислили на освету и дотле су обилазили око своје владе, док ова није обрекла да ће учинити што је учинила.

Ми се надамо да то несносно стање на српско-мађарској граници не може дуго трајати. У толико се више надамо, што би иначе српска влада била приморана да предузме таке мјере, које би биле од велике штете по — аустриску индустрију. Цијела та задјевица користила би само Мађарској, и ако не за дуго. Но како је Мађарска само половина, па још мања половина ћесаревине, било би сувише неприродно, кад би се подуже могло одржати стање, у коме би мања половина тражила и налазила своју корист на штету више половине монархије.

Но ако бисмо се ми у свом очекивању и преварили, те ако се аустро-угарска и српска влада не би никако могле споразумјети у том преважном питању, ми желимо својој браћи, нашем народу у Србији, прегалачке истрајности и родољубиве слоге, па ће одољети свакој навали.

Као свака невоља, тако и ова може имати и благодатне послједице. Ова би невоља могла учинити, да тамошња браћа наша забораве на прежалосне домаће задјевице, на она грдила нечувене партијске мржње и борбе, која су само нови вид старе наше косовске клетве, па да се сви сложе у обрани свога огњишта. Pro aris et focis!

Ако то доживимо, нека је ова невоља благословена!

ДОПИСИ.

Подгорица, 14 јуна.

Г. Уредниче!

У четвртак 7. тек. славила је наша варош ријетку свечаност; тога дана свечано је отворен и јавном саобраћају предат нови колски пут од Ријеке до Подгорице.

Овим путем први је у колима проје здио наш мили Г. В. Божо Петровић министар предсједник и унутрашњих дјела, у друштву са министром-резидентом француске републике г. Жераром, затим г. В. Машо Врбица главни управитељ радње овог пута, па г. Марко Вукотић и г. М. Бакић, чланови Вел. Суда, па наш г. Павле Ровински — Рус, — уредник Зете Томановић и лијепа кита цетињских грађана међу којима и секретари министарства.

Чим се дознало за њихов долазак, наша варош окитила се барјацима и тробојницама, а најљепше је окићен био споменик у Мирковој Вароши — поред барјака црногорских вијаху се и тробојнице српске, руске и француске помијешане. Све наше грађанство пошло је дочекати госте на Крушњој Главици на добру Њ. Високанства на десној обали Мораче, ђе су се имали одморити и прву здравицу — добродошлицу испити а око 40 коњаника са В. Бећир-бегом и г. Л. Пенезићем пошли су у сретање до Миркова моста. Ту је дочекан Г. В. Божо са г. Жераром и свитом и поздрављен од г. Кап. Пенезића здравицом.

Сви су изашли из кола и изљубили се честитајући један другоме. Кола су била триумфално искићена, нарочито прва у која бијаше Г. Божо и Г. Жерар са црногорским, руским и француским тробојкама.

Са великим одушевљењем продужило се путовање док се приспјело на поменутој Крушњој Главици ђе их је у свечаном руху дочекао н род подгорички. Ту први пут и новоустановљена музика састављена из црногорских мкадића под управом Г. Вимера — Чеха одсвира неке патриотске комаде на опште задовољство.

Господа су починула под нарочито спремљени хладник и прву чашу наздрави Г. В. Божо Петровић — „Ономе“ са чијом је иницијативом овај пут срећно почет и довршен ономе који је Подгорицу са Зетом ослободио, ономе који се није задовољио стеченом славом на бојном — пољу, него хоће славе и на културном пољу, ономе који је Црној — Гори сачувао старе и прибави нове пријатеље, ономе који неуморно ради на срећу и благостање свога народа!“ Здравица је пропраћена са одушевљеним „ура!“ — живио Књаз!“ а музика засвира црногорски марш!

Затим наздравио је Г. Божо руском Цару као пријатељу и добротвору црногорског народа. И та је здравица попраћена одушевљеним живио, а музика свираше.

Г. Томаш Вукотић устате те нази Г. Жерару као представнику Француске Владе и народа и рече да се одушевљава видећи у овој културној — свечаности преставника пријатељске Француске, која је дјелима показала да љуби Црну Гору, заврши са „живјела Француска Република! живио народ Француски који је толико добра учинио човјечанству!“ Публика се одазва са живила Француска! а музика је пропрати француским војним маршом (марсељетом).

Затим устаде г. министар Жерар и на француском језику рече да од срца захваљује на предходној здравици да му је веома мило и да себи срећним сматра што је учесник једне културне свечковине, врлог и јуначког народа Црногорског, који и у мирно доба умије стећи славу. Наш у здравље црногорском Господару, који га је удостоио ове свечаности која ћему бити једна од најљепших успомена,

Публика се одазва са „живио,“ а музика је пропрати патриотском пјесмом.

Г. Божо затим наздравио је народу подгоричкоме и честита му нови пут којим се највише има користити Подгорица. Напомену лијепе намјере Господареве за напредак — Подгорице од којих је један добар знак и само мјесто Крушна-Главица, ђе намјерава себи подићи двор и у лијепој бесједи, како само он умије, савјетоваше и препоручиваше рад, љубав и патриотизам.

Г. В. М. Врбица наздравио је Њ. Свјетлости Престолонашљеднику и рече: „Дај боже да наш мили Престолонашљедник у свему буде сљедоват своме Узвишеном Оцу!“

Иза овога гости су сјели у кола и пошли преко Везирова-моста у Миркову варош, а народ се превезао преко Мораче и поново срио Г. Божа и госте код споменика у Мирковој вароши. Ту га један грађанин поздрави као књажевског преставника у име Миркове вароши добродошлицом и пружи му здравицу, са којом Г. Божо пани у здравље Њ. Високанству — срећи и напретку Његову и Његова народа, са честитањем огласи да се нови колски пут данашњим даном предаје јавном саобраћају. Весељу и клицању живио! не бијаше краја.

Затим су гости пошли и засјели за пуном трпезом коју бјеху спремили подгоричани, за своје миле госте и још за које Г. Божо изволи позвати.

Чим су отпочинули, одмах су оправљени телеграми Господару од Г. Божа па Г. Жерара; Подгоричани су депешом поздравили Господара и свог Великог Војводу Зетског Књаза Мирка. При ручку су напијане здравице и то Г. Божо пани за здравље Њ. Високанству Књагињи Милени која се бави у Француској и одмах написа јој депешу, којом је поздрави одушевљено.

Г. Божо пани Г. В. Машу Врбици и рече да му на име Господарево захваљује на неуморном раду и труду око овога пута, јер се највише његовој енергији има приписати, што је овај пут тако добар и тако брзо довршен пожели му да још дуго година послужи своме Господару и својој земљи на корист.

Г. В. М. Врбица лијепо се захвалио Г. Божу и напио у здравље народу црногорскоме који је тако послушно, тако с вољом и прегалачки радио на градњи овога пута, да заслужује свачије признање.

Ја сам ређао дуго здравице но још их нијесам ни пола исцрпао, толико су трајале, са највећим одушевљењем.

Нарочито пале су и за ручком и за вечером многе здравице Г. Божу као првом који је са побједоносном војском црногорском ушао у нашу варош 1879 године и тако једанак с његовим доласком дочекали смо, жељено ослобођење; са овим првим уласком одликовао га је Господар за заслуге у рату као срећног војсковођу јужне војске.

Не могу пропустити а да не споменем како је при вечери Г. Божо, напио здравицу Г. Жерару (министру француском) и захвалио му што није пожалио труда доћи на ову свечаност. Похвалио је његову и његових земљака — Француза — љубав, спрам сиромашном — и мученим народу црногорском.

Г. Жерар тронут овом здравицом устао је и захвалио је Г. Божу и у лужем говору рече: „да многи странци што о Црној Гори и саше изопачаваше истину, те потвораха Црногорце да нијесу подобни ни зашто до само да сијеку турске главе. „Напротив ја сам видио у Црној Гори народ јуначан, благородан, љубаван и радан, који од своје сиромашне и крпиве домовине претворио је Црну Гору у дивни врт, својим редом у крчењу дивних путова, у обдјелавању сваког дјелитћа земље. Ја видим народ поштен, који ради као пчела. Ја ћу то по истини казати о Црној Гори и мојим земљацима и ја се поносим што да нас међу вама славим једну културну свечаност“.

На завршетку дуго и одушевљено „живио“ ораше се, а музика свираше.

Варош бијаше дивно освијетљена и по околним брдима — а испред споменика пуцаху ватромети и бенгалске ватре.

Тако дакле око по ноћи пошли су гости у најбољем расположењу на преноћиште у одређене станове.

Сјутри — дан сви су одпутовали Г. Божо, да прегледа линију пута који се гради до Никшића а остала господа на Цетиње, испраћени од народа искреним жељама за срећан пут.

Вриједно је рећи коју ријеч о важности и удобности пута, који веже нашу варош са престоницом.

Господа која први — пут колима дођоше у нашу варош, путовали су од Цетиња до Подгорице за 4. часа; а прије је требало само од Ријеке до Подгорице 7. часова и то четврти дио пута пјешачити куда коњ не би могао. С економског гледишта не треба ни говорити од какве је важности за нашу варош овај пут јер ће наше сировине за оскудније дјелове земље бољу проћу са јевтиним и лаким преносом добити а тако и извоз и увоз биће нам у велико одакшан и пријевтиљен.

Саде у нашу варош стичу се три колска — пута а то су Плавница Подгорица Котор — Цетиње Ријека Подгорица и Никшић — Даниловград — Подгорица. А скором ће се ако Бог да почети и пут Андријевице — Подгорица — баре тако нам је и Г. Божо наговијестио, јер први услови благостања то су добри путови, којијех до сада није било у нашој земљи. Али дај Боже здравље Господару и Његовом вјерном народу црногорском па ће Бог помоћи и имаћемо још штогођ доброга на и желјезнице!

С. Лукачевић.

Трешњево, 15 јуна. — Годишњи испит овамошњој основној школи, држат је деветог јуна. Ревизор г. Рађеновић како се сам изразио — отишао је задовољан успјехом ове школе. Између осталога изнесени су пред ревизором и ручни ђачки радови дрводјељства: гусле, ожице, филцане, крестове, стријеле, пожеве, сабље, диплс, проскурњаци, облуци од звона, туцњеви, мећавице, цигареше. вретена, штиље, мотике и држала. Осим тога изнесено је пред ревизором неколико комада камења разног облика, које је учитељ донио с ђацима из „Вилине пећине“; а тако и каменог угља, којега се по ђекоји може наћи у брду Кротњи сјеверно од Трешњева. Пошто је свршено благодарење, раздати су ђацима дарови; том приликом овдашњи парох Кнежевић, обдарио је ђаке с неколико комада разних књижица. У име ђака благодаримо г. пароху.

Јављамо Вам о народном раду: Општина трешњевачка маја мјесеца почела је од поља Трешњева врло лијеп коњски пут к сјеверу пут Рудиня, сретно да Бог да! Кише досад нијесмо жељни; жита су нам — особито љетина — добра. Фруса има много на ђецу, а ночео је и на одраслу чељад. Почем овамо није било одавно „писања од краста“, те их је већина „не писанијех“ не само ђеце, него и одраслијех, то народ жељно очекује „писање“.

И.....ћ.

Бар, 16 јуна. — Прошлетос, прије Свога поласка из Бара, Његово Високанство, Господар и Књаз наш, изволио је именовати за окружнога капетана овдашњег Зејнел-бега Омер-башића, на мјесто досадашњег г. Илије Поповића, који је, ради здравља, молио премјештај. За писара постављен је г Никола Вучинић, до сад учитељ у Мркојевићима. Управитељ вароши и финансије сад је г. Василь Дабановић. Нека им је сретно.

Здравље народно, богу хвала, сасвим је повољно, и ако има три четири болесника од грознице, но не опасно.

Како су већ настале велике врућине, свршени су, и ове као и сваке године, у Бару и у Мркојевићима испити, од 30 маја до 1 јуна, и школе су затворене до сетембра.

Усјеви, особито пшенице, ове су године врло лијепе. Кукурузи су на вријеме усијани. Маслине, и ако их нема на свакоме мјесту, ипак ће, надамо се у свемогућега, доста лијепо прихватити. У кратко могу рећи, ова година види се родна па, и ако је био ведри Божић а облачни Ђурђев-дан.

Читам у потоњем броју „Гласа Црногорца“, како сте поправили дописника из Подгорице, да они тамо нијесу Турци, но Срби Мухамедове вјере. Ја вас увјеравам да ваш тамошњи дописник, као и сваки писмени наше вјере, зна лијепо, да смо ми сви по народности Срби, но је стари обичај да нас зову „Турцима“. На питање, које си вјере, одговара се обично: Турчин — Елхамдулил-ла“. Јер мало се чује ријеч „Мухамедовац“, или „правовјерни Мусломан“. Но кад рече да је Турчин, тим не мисли да је Азијат, ни да живе под турско царство, а најмање да није Србин. Он вели да је по крви Србин, а по вјери Турчин.

Али, у здравље нашег сретно владајућег Господара Црне Горе и Брда, како се очински брине и стара за нас подижући школе, и како се свака године све више шири просвјета и знање, доћи ће сваки до разумијевања, како је Србин и како треба да живи као Србин, и ако је Мухамеданац, и како треба да вјерује једнога Бога и пророка Мухамеда, па онда да је правовјеран.

Хоџа Мурат Караџузовић.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Цетиње, 22 јуна

(**Двадеста.**) Двадести дан рођења узданице наше будућности, Његове Свјетлости Пријестолонашљедника Књаза **Данила-Александра,** прослављен је у недјељу 17 о. м. због короте, сасвим тихо и скромно. У суботу 16 о. м. државна зданија и приватни домови у нашој пријестоници, искитише се заставама и другим свечаним знаковима, а у вечер било је освјетљење вароши.

У недјељу 17 о. м. прије 10 часова у нашој саборној митрополитској цркви почела је служба божја са благодарењем. Службу божју служио је Високопреосвештени Г. Митрополит Митрофан са подручним свештенством.

У $10^1/_2$ часова дођоше у цркву: Његово Високанство Књаз и Господар и Његова Свјетлост Пријестолонашљедник. У пратњи им бијаху: сви наши министри и великодостојници. војводе, главари, чланови Великог Суда, заступници војених и грађанских власти, наставници Њиховијех Свјетлости Г. г. полковник Н. Р. Овсјани и проф. Пиге. сви у најсвечанијем руху и накиту. Њихове Свјетлости Књагињице Јелена и Ана Велика Војвоткиња Госпођа Стане, већ бјеху у цркви. Пред црквом је стајала сва школска омладина са својим наставницима и наставницама са великим бројем побожног и оданога народа.

У 11 часова дошли су сви заступници странијех дворова са својијем секретарима у потпуној гали.

Послије службе божје, до уласка Његовог Високанства и Њиховијех Свјетлости у Свијетли Двор, пуцали

су топови са Табје. За тим је било честитање у Двору, како Његовом Високанству, тако и Његовој Свјетлости Књазу Нашљеднику. Поживи га драги Боже на многаја љета сретна, здрава и честита — Српству на спас!

СРЕТНИ ПОЧЕТАК ВОДОВОДА ЦЕТИЊСКОГ.

Допис испод Заграбља.

У понедјељак 18 о. м. у 6 часова у јутро дође Н. Високанство наш витешки *Књаз* и *Господар* са својим Министрима, Великосудијама и многим другим чиновницима, с мноштвом грађана цетињских и других Црногораца, да отпочне сретни рад водовода под Заграбље. Ту је направљен био величанствени хлад од зеленог лишћа и цвијећа, искићен тробојницама и војничким барјацима, и под хладом је била намјештена трпеза. Још је под хладник био један сто са сребрним послужавником на којему је била једна нова чапица, а покрај стола стојала је мотика, лопата ћускија, маљ и друга оруђа за рад.

Овдје је Н. Високанство Господара с његовом пратњом дочекао управитељ овог рада, Војвода Машо Врбица, са инжињером исте радње Живицом и управитељем вароши Цетиња Поповићем, с неколико секретара, других чиновника и грађана цетињских.

Тек стиже Књаз, заори се са свијех страна „живио!“ По томе Господар стаде на украшени саг који је прострт био испод направљеног хлада, и окренувши се Бинову Брду и Заграбљу рече овако: *Црногорци! Тешко је просијецати онакве стијене до Обзовице — 10 километара, но тешко је и црногорској Престоници бити без добре и здраве воде. Она је од пријеке потребе за Варош Цетиње и за свакојег путника који у престоницу долази. По Црногорци су много виших тешкоћа савладали, савладаћемо и ову, а тим лакше што ће Моја драга шћер, Велика Књагиња Милица, новчаним средствима притећи нам добро у помоћ, у име чега нека се ова вода зове* **„Чесма Велике Књагиње Милице:“** У том се заори громогласно „Живјела Велика Књагиња Милица!“ Иза овога г. В. Врбица на сребрном послужавнику поднесе Његовом Високанству Књазу, чапицу са овим ријечма: „Примите, почетниче сваке славе, среће и напретка црногорског ово оруђе и започните нам ову велику радњу!“ Н. Високанство прими чапуи, прекрсти се и рече: *„у име Бога и у добар час!..“* Замахне чапом неколико пута у долину уз велико клицање „Живио!“ Тек је Господар замахнуо чапом и почео рад, одмах неколико стотина радника, који су стојали уза Заграбље да их је било милина гледати, наставе радњу.

Послије једног часа крене се Н. Високанство Господар к свијетлом Двору са пратњом, уз усклике народне „Живио!“ Прије него ће ући витешки Књаз у Св. Двор, забиљежио је на пазару цетињском, у колу разних и дивних посађених дрвећа и мјесто гдје ће бити: **„Чесма Велике Књагиње Милице“.**

Слава нек је витешком Књазу и Господару и Његовој Сјајној шћери Великој Књагињи Милици.

Док је Горе Црне и Цетиња
Славиће се Милица Књагиња!:
И нека се за довијек слави
Кад овакве споменике прави!

Радоје Црногорац.

(**Из Франценсбада**) примило је уредништво „Гласа Црногорца“ овај брзојав:

Франценсбад, 29 (17) јуна,
11 час. 50 мин. прије подне.

Данас, по случају високо свечаног дана рођења Његове Свјетлости, Књаза Нашљедника Данила Александра, служила се у овдашњој руској цркви свечана служба божја с благодарењем. Службу је служио протојереј Ладински, а пјао је хор пјевача. На служби је била Њено Високанство Књагиња **Милена**, са пратњом, и све госпође и господа руска који се налазе овдје и много другог народа нашег.

— На Видовдан у вечер касно приспјело је из Оцињa овдје Његово Високопреосвештенство Митрополит Хаџи-Сава у друштву са г. сердаром Савом Пламенцем. Сјутри дан је г. Митрополит излазио на гроб пок. Књагиње Зорке Карађорђевића и на њему помен учинио и с њом га оросио. Послије подне био је примљен на аудијенцу од Његовог Високанства Књаза, па је одма походио Његову Свјетлост, Књаза Петра Карађорђевића. Његово Високопреосвештенство је гост код свога сабрата, г. Митрополита Митрофана, и овдје ће се бавити до по Петровдану.

(**Нови министри.**) На сам дан рођења Свијетлог Нашљедника, изволјело је Његово Високанство именовати досадашње министарске замјенике: Г. Гавра Миљ. Вуковића министром иностраних дјела, а Г. Ника Ђ. Матановића министром финанције.

Истог дана је постављен Г. Томаш Вукотић за начелника у Васојевиће, те је у понедјељник отпутовао на мјесто свог опредјељења.

(**Г. Патримонио**) француски министар посланик при српском двору одликован је првим степеном ордена Данилова реда.

(**Г. Жерар**) Министар француске републике пошао је јуче у Дубровник.

(**Софија Петровна Мертваго**), управитељица дјевојачког завода Царице Марије, крепула је ноћас, у друштву са првом учитељицом Софијом Лукиничном Ветошкином, преко Бара, Оциња и Цариграда, у Русију, гдје ће провести вакацију.

(**Одликовања**) Његово Величанство Султан Абдул Амид, изволио је обдарити: предсједника Великог Суда г. Ђура Н. Церовића орденом Меџидије II. степена, а секретара Министарства спољнијех послова г. Стева М. Татара орденом Меџидије IV. степена. Ова одличја са дотичном дипломом, била су им изручена преко овдашњег царског отоманског посланства. Честитамо обојици.

(**Браћа Жујевићи**) пошли су у прошлу недјељу, преко Подгорице и Колашина на Дурмитор, ради геолошких студија. Наумили су вратити се у Србију преко Никшића, Дуге, Херцеговине и Босне.

(**Испити У дјевојачком Царице Марије Институту на Цетињу.**) Течајем ове 1889 90 шк. године било је у заводу свега 28 ученица, јер су течајем године три ученице оставиле школу због болести. У I-ом разреду било их је 17, у II-ом 4 и у III-ем 4.

Испити у I-ом разреду отпочели су 14. јуна у 9 сати и трајали су читав дан. Прије подне предсједавала је испитима Н. Св. Књагињица Јелена у присуству Н. Св. Књагињице Ане, а послије подне Његова Свјетлост Књаз Нашљедник у присуству Н. Св. Књаза Мирка и Н. Н. Св. Св. Књагињица Јелене, Ане, Ксеније и Н. Св. Књагињице Јелене Карађорђевић.

Испити у II-ом и III-ем разреду држани су и свршени 15 јуна. Ове испите изволило је почастити својом високом посјетом Н. Високанство Књаз Господар у присуству Н. Н. Св. Св. Књагињица Јелене и Ане, који је у исто доба и предсједавао испитима.

Осим ових Високих госта течајем испита присуствовали су: Н. Високопреосвјештенство митрополит Митрофан, руски Министар-резидент г. Аргиропуло, турски г. Тефик-беј, француска г. Жерар, Министар Просвјете г. Павловић, секретар руске мисије г. Вурцел, учитељи Н. Св. Књаза Нашљедника г г. полковник Овсјани и Пиге и много друге одличне господе.

Не бојећи се да ћемо преувеличити, можемо слободно рећи, да је успјех постигнут такав, какав се само жељети може. Одговори ученица по свим предметима без разлике били су тако зрели и свјесни, да су на све присутне учинили најљепши утисак; а онај дивни ред који у свему у том заводу влада, као год и сами успјеси у настави, заслужује сваку похвалу и признање и јасно показује, да се тај завод налази под управом особе, која је потпуно свјесна свога узвишеног, премда и доста тешкога позива, а таква је у потпуном смислу ријечи данашња управница тога завода г-ца Софија Петровна Мертваго. Осим њеног својског и управо материнског заузимања око свестраног напретка тога завода, напретку томе помаже веома ваљани наставни персонал како женски тако и мушки, који се данас при институту налази.

Пошто је Н. Високанство Господар подуже предсједавао испитима, оставио је завод, изјавив управници завода Своје највише задовољство и захвалност.

16 Јуна у 10 ура прије подне држато је у институтској капели благодарење, у присуству Н. Н. Св. Св. Књагињица Јелене и Ане, и много друге одличне господе, а у $10\frac{1}{2}$ ура сви присутни скупили су се у институтску салу.

Ту су најприје ученице отпјевале хором у пратњи гласовира дивну пјесму „Кол Славен;“ за тим је један од професора, г. Ж. Драговић, прочитао бљешке о успјесима ученица како преко године, тако и на испиту; а за тим су опет ученице пјевале хором уз пратњу гласовира: најприје химну црногорску, за тим руску, а за тим више српских, руских и француских пјесама. За овим је шљедовало прегледање дјечих ручних радова, који су ту у истој сали били изложени. Ови радове дјеца су радила под руководством изврсне учитељице руског језика и ручног рада г-ђе С. Л. Ветошкине, која је упућивала ђецу не само да израђују лијепе и елегантне радове, него и на радове обичне, који су нужни у свакидашњем домаћем животу и употреби. Послије свега овога шљедовала је закуска, у којој су сви присутни гости примили учашће заједно са ученицама и наставним персоналом, а трпезе су биле понамјештане под сјенкама дрвећа лијепе институтске баште.

Један одлични путник, који је ту скоро походио овај завод изрази се: „ово је једини женски завод у српству.“ Ми му то искрено честитамо и желимо му, да и у будуће све достојнији буде таквих одзива.

Књижевност.

Страникъ, духовный журналъ за Май. 1890.

I. Вселенскіе отцы церкви. — Послѣдніе годы жизни св. Григорія Богослова. - (Изъ новаго сочиненія Фаррара). - А П. Лопухина. II. О значеніи семинарскаго образованія. — Бесѣда Никанора, архіепископа Херсонскаго. III. Нравственное богословіе по сочиненіямъ Филарета, митрополита московскаго. — Священ. Г. П. Вышеславцева. IV. Къ вопросу о миссіонерскомъ служеніи въ Русской церкви. — Вл. Фіалкина. V. Католическій приходъ въ пруссіи. — Окончаніе. — Н. О Маркова. VI. „Водяники“ и „Сухарники“. — Очерки изъ раскольничьяго быта. — Епарх. миссіонера, свящ. К. Попова. VII. Хроника епархіальной жизни. — Состояніе сектантства въ Екатеринославской епархіи и мѣры для борьбы съ нимъ. — Дѣятельность миссіонерскихъ комитетовъ и отношеніе къ ней сектантовъ. — Изъ отчета Тамбовскаго миссіонерскаго братства. — Распоряженія Томбольской духовной Консисторіи на случай уклоненія раскольническихъ начетчиковъ отъ собесѣдованій. — Распоряженіе Херсонскаго епархіальное училищнаго совѣта о церковности въ церковно-приходскихъ школахъ. — Какъ штудисты толкуют Священное Писаніе. — Школы и классы для приготовленія псаломщиковъ въ Казани, Вяткѣ и Енисейскѣ. — Мѣри въ Тульской епархіи для возвышения знаній по церковному пѣнію кандидатами на священно-церковнослужительскія должности. VIII. Иностранная церковная жизнь. — Соціальныя треволненія на западѣ. — Общественая язва западноевропейскаго мира. — Стачки, какъ внѣшнее выраженіе внутренней язвы. — Починъ германскаго императора въ разрѣшеніи соціальной преблимы. — Неожиданные результаты этого шага — Паденіе Бисмарка и характеристика желѣзнаго канцлера, какъ церковнополитическаго дѣятеля. — Планъ всемирной рабочей демонстраціи и ея неудача. — Главная причина соціальнаго зла. — Истинное лекарство отъ него. IX. Обзоръ журналовъ. — „Кирилло-Меѳодіевская идея въ современомъ славянскомъ самосознаніи („Слав. Изв.“), — нѣмцы-гернгутеры на югѣ Россіи и ихъ вліяніе на мѣсное русское населеніе („Рус. Вѣстн.“), — жизнь англійскихъ священниковъ въ приходах и ихъ служебныя занятія. („Чт. въ Общ. любит. духов. Просвѣщ.“). X. Новыя книги. — Протестанство и протестанты въ Россіи до эпохи преобразованій. — Историческое изслѣдованіе Дм. Цвѣтаева. Москва. 1890. XI. Извѣстія и замѣтки. — Изъ русской церковно общественной жизни, — изъ церковной жизни католическаго Запада, — Востоъ, — язичество и магоменанство, — расколъ и секты. XII Книжная лѣтопись. — Книги, вышедшия съ разрѣшенія духовной цензуры. — Отзывъ о сочиненіях прот. Яахонтова. XIII. Объявленія.

—

Хришћански Вјесник. Часопис духовни за хришћанску поуку и црквену књижевност издавалац и одговорни уредник: Алекса Илић протојереј и предсједник конзисторије у пенсији.

Садржај: 1. Избор српског патријарха у Сријем. Карловцима. 2. Силазак св. Духа на Апостоле. 3. Свети Вит. (Видов Дан). 4. Бог и невјерије. 5. Пелагићев „Народ. Учитељ“. 6. Бесједа на Благовијести. 7. Из пастирске праксе. 8. Је ли смрћу свему крај? 9. Подижимо цркве и гајимо побожност у народу. 10. Панчевачко гробље. 11. Како да подигнемо углед свештенству. 12. Патријарх Арсеније III. и његово доба. 13. Од када зло у свијету? 14. Говор Патријарха Георгија Бранковића о инсталацији. 15. Критика Ј. Вучковића проте на обредословље Архим. Фирмилијана. 16. Из митрополије карловачке. 17. Нови закон црквени. 18. Избор владика. 19. Вијести из црквеног свијета. 20. Одговори — разговори. 21. Биљшке. 22. Гласник.

Умјетност.

— Оперска пјевачица. Прва пјевачица — примадона — на келнској опери гђца Васиљевићева, сада ангажована на берлинској опери, долази у Београд и ће пјевати на великом концерту „Београдског пјевачког друштва“, који ће бити у четвртак 21. о. м. у нар. позоришту. Гђца Васиљевићева је једина Српкиња оперска пјевачица и то прва пјевачица на тако угледној позорници, као што је берлинска. — Родом је из Пеште гдје јој је отац судија краљеве табле, а ако се сад о феријама налази код куће, то је вољна доћи у Београд да преставља српској публици, гдје ће, не сумњамо, наићи на топал одзив.

ПРОСВЈЕТА

— Мицкијевићева светковина у Кракову. Као што из Кракова стиже вијест, одавдје ће се ових дана кренути у Париз изасланство, које ће примати земне остатке великог пјесника пољског Адама Мицкијевића и пренијети их у Кракову. У томе су изасланству: грофа Војислав Козијефодски посланик, Адам Асњик и предсједник академске читаонице Грзибовски. Свечано полагање тијела Мицкијевићевог у гроб у дворској цркви на Вавелу, биће 22. јуна. — На прославу ову доћи ће у Кракову силан свијет. Већ до сада је пријављено са стране до 20.000 гостију, и већ су попуњени сви станови по Кракову.

— У Паризу је скоро промовирана за доктора права млада дјевојка Сармиса Бијческо; она је прва женска у Француској, што је стекла докторску диплому у правним наукама. Г-ђца Сармиса има 23 године, висока је и врло угледне спољашности. (Тако вели „Браник“, по извјештајима учтивих Француза. Међутим смо видјели слику тога догађаја, у париској „L'. illustration,“ по тренутној фотографији. Жао нам, што фотографски апарат није био тако галантан, као перо репортерово. Ур Гл. Цр.) Родом је из Букурешта. Васпитавали су је најбољи професори, а свршила је бакалореата у 17. години „maxima cum laude“ (с одликом). Осим озбиљних студија, она је веома вјешта у свирању на гласовиру. Уписала се у правни факултет у Паризу год. 1884; професорски савјет јој је одобрио студирање једногласно. Предавање је посјећавала врло уредно и то у пратњи своје матере. На свијема испитима показала је одличан успјех. Дизертација, којом је стекла доторску диплому, носи наслов: „Законски услови матере у римском и француском праву.“ ову тему разрадила је г-ца Сармиса на 506 страна. У њој захтијева, да жена буде једнака човјеку, како би достојно испуњавала своју мисију. О политичким правима жене вели, да кад је жена са човјеком један дио политичког друштва, то она треба да има њим једнака права. Г-ђца Сармиса мисли да се врати у Букурешт.“

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

Стање наших винограда

Као што се је већ унапријед знати могло, опазио се је и ове године у нашим виноградима *пламац* на лози (Peronospora viticola) у много већој мјери но лани. Први лозни лист заражен од те болести, нашао сам око Подгорице већ 26 маја о. г., па ипак до данас још се не опажа штета у тијем виноградима толико, као н. пр. у виноградима у Зети и Црмници, гдје је скоро већ трећина лишћа с лозе нестало. Узрок томе те је пламац у том крају још заостао, јест једино пречести сјевер, који за ове потоње четири недјеље уз ово дуготрајно сухо вријеме понесе и оно мало влаге, што је још од потањијех давнијех киша преостало било, али тек падне и најмања роса, која је за напредовање пламца пужна почеће и у тијем виноградима лишће с лозе још грђе опадати но ланске године. Ако се ово моје предсказање испуни — а нема разлога да се не испуни — онда се је надати, да ће народ ипак једном повјеровати у онај начин ријечења лозе, којим се цио виноградарски свијет од те болести брани, а и који је и наша влада и лани и ове године препоручивала и све потребе из својих сретава за наше виноградаре набавила. Ове године нашло се је до душе неколико разумнијих виноградара, који су се предусретању наше владе свом жељом одазвали и своје винограде још прије но се је траг пламца указао, водом од коњског камена и клака и без сиде покропити дали, па ти се сада и не кају, јер њихови виногради стоје данас као гора зелени, дочим се на онијема те су непокропљени остали, очито видо, како сваки дан од те болести све јаче гину. Још ова година и вријеме пробања је прошло, а д- године уздам се, да ће нестати и најмања сумња о пошљедицама те опасне болести и о успјеху правилно извршиваног кропљења лоза.

Ф. Јерговић.

Разне биљешке.

— (Храна француских војника.) Французи су изнашли за своје војнике храну, која ће, ако у употребу дође, од велике важности бити јер ова врста хране, може се за цио један поход ратни стрпати у један телећак. Тиме би да богме француска војска много добила према непријатељској војсци. Ова храна није ништа друго него брашно од тропског плода, који се у облику ораха добија од дрвета Кола. Кола је дрво, које успјева на западној обали Африке али и у другим тропским предјелима може успјевати. У Ботаници се зове: „Sterculia acesuinata". Плод од овог дрвета, који је сличан ораху, даје се у разном облику као храна употребити, и даје тијелу скоро невјероватну и издржљивост. Људи који су ради науке путовали по Африци, веле, да Црци, кад се на једу коле могу прећи по оном жарком сунцу 80 километара на дан и неуморе се. Овоме се није вјеровало, но практични покушаји у Француској су показали, да је то истина. Пуковник и подпуковник 160. пјешачке пуковније су се попели на брдо Канигон (2787 метери); пили су узастопце 12 сати а нијесу ништа друго јели него само праха од сувог плода Коле. Исто су тако официри 123. пуковније за петнаест сати прешли 72 километра између Лавана и Рена и сјутра дан су готови били, да исти тај пут пређу. — Плод од Коле заиста таложи глад, одбија умор, освјежава и јача организам. Плод овај употребљују многи лијечници и против многих болести као што је: мигрена, грозница и т. д.

— „Фигаро" који доноси ову вијест вели, да се битке данас исто тако ногама као и оружјем добијају и да према овоме орах од Коле ће од сада у ратовима важну улогу играти, јер оспособљава војнике за јаче маршеве. „Бр."

СРПСКОМ НАРОДУ НА ЗНАЊЕ!

Срп. акад. друштво „Стражилово", примило је од своје једнокрвне браће Хрвата, од акад. друштва „Hrvatske" у Грацу овај небратски допис:

Slavno družtvo!

Hrvatsko akad. liter. društvo „Hrvatska", kao predstavnik hrvatske narodnosti u Grazu zaključilo je na svojoj sjednici dne 11. lipnja 1890. prekinuti svaku svezu i odnošaj sa srb. akad. liter. zab. društvom „Stražilovom," kao predstavnikom Srba u Grazu radi članka: „Slava srpskoj Ateni," koga je napisao u „Srbobranu" član „Stražilova".

U Grazu, 12. lipnja 1890.

Za odbor:

Jelačа (m. p.) predsjednik (L. S.) — **Diklić** (m. p.) tajnik.

Ради овог најновијег доказа братске љубави и колегијалности акад. друштва „Hrvatske" би сазвана скупштина друштва „Стражилова" 11. (23.) јунија 1890, на истој прочитан горе споменути допис и на достојни начин осуђен, тиме што се сви чланови у начелу сложише, да се на овај хрватски допис званично друштву „Hrvatskoj" не мора одговорити, већ да се само констатује повреда академске колегијалности, износећи ствар само с тога на видјело, што је друштво „Стражилово" дужно јавити своме народ, како небратски и неколегијално хрватска младеж у друштву „Hrvatskoj" вријеђа српску омладину у нашем „Стражилову."

Друштво „Стражилово" на првом мјесту свечано изјављује, да допису друштва „Hrvatske" не даје никаква замашаја, пошто је исти прости документат моралног опадања које данас влада у друштву „Hrvatkkoj," већ га само сматра као повреду колегијалности с особитим обзиром на положај, који заузимају сви Словени на градачким великим школама; а о начину, којим се друштво „Hrvatska" послужило, да нанесе увреду друштву „Стражилову," присиљени смо јавно очитовати, да је тај чин до сад нечувен у нашим академским круговима, те као такав достојан темске осуде. Али преко те осуде ми се задовољавамо обичним прелажењем, премда нам се појављује нека прна слутња, да се у горе споменутом допису бесмисленим мотивима таји оно што друштво „Hrvatska" није смјела, да очито исповиједи.

Познато је, да је 19. бр. „Србобрана" од о. г. донио уводни чланак: „Слава српској Атени." и да је исти био подписан од Миливоја Србинића (псеудонима); и тај чланак проузроковао је у друштву „Hrvatskoj" сензацију, која је уродила богатим плодом — нетактичности и досљедно — безумности.

Прије свега, друштво „Hrvatska" није знало, је ли „Миливој Србинић" члан „Стражилова", а с другога гледишта јасно је и то, да за псеудонимне чланке никако не може бити одговорно неко читаво друштво, па баш ни у том случају, кад би псеудонимни писац потврдио и очитовао, да његови назори стоје не само у природној, него у званичној свези с друштвом, којег је писац чланом. Јасно је и то, да „Стражилово" нема свога нарочитога органа у српској журналистици, ради кога би друштво морало бити одговорно за сва разна политична и неполитична разлагања. Па баш да је тај од друштва „Hrvatske" као и од загребачког листа „Hrvatske" инкриминовани чланак носио право пишчево име, и у том случају не би се могао оправдати поступак друштва „Hrvatske", пошто и њуци знају, да је само писац одговоран за своја субјективна разлагања. Него, то је онај Гордијев чвор, који је хтјело пресјећи друштво „Hrvatska" — никода само што мач бјеше зарђао; велимо, чвор, јер је „Hrvatska" хтјела тим поступком тобоже да покаже своју искреност, бива како чланови „Hrvatske" не мисле се руковати и проповиједати слогу између једнокрвне браће послије онакових манифестација у чланку: „Слава српској Атени!."

Смилујмо се и рецимо баш да је то била искреност и надодајмо још, како друштво „Hrvatska" стоји на страни, како не да никоме да дира у њихове народне светиње! и т. д. али, питајмо Питију, нек нам каже зна ли она, да је „Стражилово" јавно потврдило онај мистеријозни чланак и да је демонстровало против друштва „Hrvatske"!? Не, ни спомена о томе! Омладина српска, која је на најсвјетлији начин заступљена у „Стражилову увијек је поштено и озбиљно радила и — мислила. Њој није било до трица и кучина, а особито у туђем свијету, гдје се сваким дахом може наслиједници Бахове опорукс.

Узевши све ово у обзир а не заборављајући оно што се таји у допису „Hrvacke," рецимо чисто, она пуста завист, што српска омладина сваким даном све више побјеђује на темељу свог народног предања, као и историје истине, — друштво „Стражилово" потврђује, да „prekida svaku svezu i odnošaj" са друштвом „Hrvatska"; шта више „Стражилово" од сад у напред не признаје, да је друштво „Hrvatska" представник „hrvacke narodnosti Grazu," пошто друштво „Hrvacka" недостојно и незрело руши ону словенску заједницу на градачким великим школама, која је више пута била истакнута као потребна и спасоносна.

Друштво „Стражилово", које се назад мало времена конституисало, пос е страшних неприлика са владине стране и у оној послије распуста „Србадије," надало се, да ће у друштву „Hrvatskoj" наћи не само брата свога, већ и, искреног друга, који зна разборито радити и у туђини, заједнички се борити за словенску мисао.

„Стражилово" се љуто у нади преварило, али боље и овако јер сад бар знамо, да ћемо ми, као друштво, у коме је српска омладина моћна и свијесна, знати, и смјети употребити ријечи свога Његуша:

„Тријебимо губу из торине."

Оволико мислимо, да је „Стражилово" дужно обзнанити своме милом народу.

а главне скупштине срп. акад. друштва „Стражилова."

У Грацу 11. (23.) јунија 1890.

Тајник: **Бранко П Николић** — Предсједник: **И. Банац.**

На знање!

При вучењу срећака Цетињске Читаонице за добит нећи, које је извршено 15 ов. м. у присуству мјесне власти, испао је број **349** и примио га је Видо Л. Ивановић с Цетиња.

Ово се јавља ради знања свијема онима, који су имали срећке ове Читаонице.

Цетиње, 22. Јуна 1890.

Управа Цетињске Читаонице.

МОЛБА.

Јована, удова пуковника Данила Вуковића, старином Кокотовића бившег ађутанта Књаза Данила моли сваког, који што зна о судби њена сина **Љубомира.** Пошљедњу вијест добила је она од њега 1871 год. гдје јој пише из Француске, да је у боју против Нијемаца лако рањен и да ће, кад оздрави, поћи у Америку.

Адрес:

Петроградъ, Смольный.

Вдовый домъ: Г-жѣ Вуковичъ.

Број 443.

ОБЈАВА.

Министарство Финанције даваће: 30-ог Јуна 1890 на лицитацију препродавање соли новога контрата.

Контрат ће се дати ономе који се на најнижу цијену обвеже изкрцавати со из лађах у државне магазине: на Плавнину, Ријеку и Вир. и продавати исту.

Влада тражиће од подузимача 300 наполеона кауције, било у новцу или у сигурном јемству.

Они који би жељели лицитирати, морају се на горе означени дан пријавити у Канцеларију Министарства Финанције гдје ће се држати лицитација.

Цетиње. 17 Маја 1890.

Канцеларија Министарства Финанције.

ОБЈАВА

Двије куће Мила Савова Мартиновића у овој Вароши издају се јавном инканту на продају.

1-ва Кућа двокатница постоји у улици која води од пазарне пјаце на испред „Зецког Дома" лицем према истога, дугачка 10 метара, на горњем боју има три собе са четири предња прозора а на доњем двије средње собе и кужину са ходником, иза исте има башчу и у њој бунар и тезу за дрва и живо.

2-га кућа двокатница постоји на ћошку у улици која води колском путу Цетињско-Ријечком и улици к „Зетском Дому", дугачка 9 метара. На горњем боју има четири собе и то двије средње, са три прозора и двије стражње са два прозора, а на доњем исто четири собе и ходник, иза које има башча саразмјерном плану који туда иде. До исте куће има једна кућица поземљуша, дугачка 6 метара с лица. — Ова друга кућа ограђена је има 5 година, а унтрашњи распоред и рад свршен је тек прошле године, те је кућа нова и сасвим лијепо наређена.

Ко би желио коју од речених кућа купити, нека се пријави овој управи. Инканат ће се држати у потписатој управи 1. Јула, кога ће се дана дати оном, ко највишу цијену и готовоац даде.

Број 367.

Цетиње, 31. Маја 1890

УПАВА ВАРОШИ ЦЕТИЊА.

ОБЈАВА.

Констатовало се, да је имање овдашњег трговца Вука Јокичина Мартиновића презадужено.

Због тога је ријешено да се на јавном инканту прода његово имање, које се састоји из разне робе трговачке и двије куће које се налазе у овој вароши.

Конкурс ће почети од 15. текућег мјесеца и продужиће се до 1 августа тек. г. Сви они, који имају да траже што од Вука Мартиновића позивају се да се пријаве овој Управи, било лично или преко својих опуномоћника, најдаље до 1 августа ов. г. Свако даље потраживање, које се неби до означеног рока Управи подниијело, биће одбивено јер у означени дан Суд ће на основу поднесених му рачуна и рекламација коначно рјешење издати о наплати дугова Вука Мартиновића. —

Виша кућа Вука Јокичина Мартиновића која је на главној улици на доњи бој има велики и пространи дућан са магазином и складан ходник на горњи бој, има четири камаре т. ј. с лица двије а озада двије, а на најгорњи бој т. ј. под кров двије камарице, доста простране и зидом ограђене, башчу а у њој бунар, кужину тичуће се куће и шталу за два коња, изашла је до данас на цијену од ф. 7,900.

Мала кућа исто у главној улици такође је на инканту . . . .

Број 307.

Цетиње, 25 маја 1890.

УПРАВА ВАРОШИ ЦЕТИЊА.

ОГЛАСИ.

Жигосане поштанске марке!

као и „отворена писма" купујем у свакој количини, до **највишој цијени**, исто **продајем** и мијењам, само тражим понуде и пошиљке. Првом поштом шаљу се **новци**.

Weiss H. J.

Papir- u. Briefmarkenhandlung

Budapest, Museumring, 29.

(Основано 1876)

(2—6)

ОД СУХЕ БОЛЕСТИ!

Лијепо име моје

Amerikan Consumption Cure, коју готовим има 10 година, пронијело се цијелим свијетом. Доста је њеколико дана узимати, да престане кашаљ и избацивање. Тај лијек био је поуздана помоћ хиљадама грудобоних. Одмах макне кихавицу, задуху, промуклост и сваки други недуг у грлу. Цијена: 3 ботиље 4 франка, кад се пошље новац или унаточ.

Сиротиња добија бесплатно, на свједоџбу свога пароха.

J. F. A. HOPNER, AMERIKAN DRUGGIS.,

Berlin S., Alte Jakobstr. 75.

(10—12)

Уредник и издавалац **Божо Новаковић.**

У кн. црног. државној штампарији.